

Aplinkos ministerijai

Siunčiama el. paštu: info@am.lt

2025 m. gegužės 23 d.

DĖL PATEIKTŲ PASTABŲ LR APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMUI IR DALYVAVIMO DARBO GRUPĖS VEIKLOJE

Asociacija „Kraštovaizdis“ prieš 8 mėnesius (2024 m. rugsėjo 10 d.) pateikusi pastabas LR aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo“ pakeitimo projektu, **iki šios dienos nėra gavusi jokio oficialaus Aplinkos ministerijos atsakymo dėl mūsų pateiktų pastabų.**

Pažymime, kad 2024 m. lapkričio 22 d. naujas aplinkos ministro įsakymas buvo priimtas skubotai, o **mūsų teiktos pastabos nebuvo įtrauktos ar tinkamai apsvarstytos. Tokia situacija kelia rimtą susirūpinimą dėl skaidrumo bei bendradarbiavimo principų laikymosi teisėkūros procese.**

Skubotas įsakymų priėmimas, apeinant ne kartą žadėtą visuomenės įtraukimą ir viešą derinimą, kelia rimtą riziką teisinio tikrumo, demokratinio proceso bei pasitikėjimo valdžios institucijomis srityse. Kai pažadai dėl antrojo derinimo su visuomene yra ignoruojami, o galutinis dokumentas paskubomis patvirtinamas, visuomenė pagrįstai jaučiasi eliminuota iš sprendimų priėmimo proceso. Tai ne tik mažina piliečių pasitikėjimą sprendimų priėmėjais, bet ir kelia abejonę dėl tokio dokumento legitimumo. Institucijos, kurių veiksmai nesiderina su skaidrumo principais, ilgainiui praranda moralinį autoritetą, ar tokį kelia renkasi Aplinkos ministerija?

Pasikeitus Aplinkos ministerijos vadovybei, turėjome pagrįstų vilčių, kad bus peržiūrėta Aplinkos ministerijos pozicija dėl visuomenės įtraukimo į sprendimų priėmimą ir bus užtikrintas atviresnis bei skaidresnis teisėkūros procesas. Tikėjomės realaus dialogo ir konstruktyvaus bendradarbiavimo, ypač atsižvelgiant į tai, kad mūsų organizacija aktyviai veikia kraštovaizdžio, biologinės įvairovės ir aplinkosaugos srityse.

Ne kartą kreipėmės su prašymais įtraukti asociaciją „Kraštovaizdis“ į darbo grupes, rengiančias aukščiau minėto įsakymo pakeitimus. 2025 m. gegužės 7 d. informavome Aplinkos ministeriją, kad Asociacija „Kraštovaizdis“ yra įtraukta į Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2025 m. balandžio 23 d. sprendimu Nr. KS-2025/45 patvirtintą asmenų, darančių įtaką teisėkūrai aplinkosaugos srityje, sąrašą. Šis faktas dar kartą patvirtina mūsų teisėtą interesą bei pareigą dalyvauti teisėkūros procesuose aplinkosaugos srityje. Nepaisant to, mūsų pastangos būti konstruktyvia proceso dalimi lieka neįvertintos. Iki šiol nesame gavę nei kvietimo dalyvauti Aplinkos ministerijos 2025 m. kovo 14 d. įsakymu Nr. V-29 „Dėl darbo grupės atsinaujinančios energetikos plėtros problemoms spręsti sudarymo“ sudarytoje tarpinstitucinėje darbo grupėje (kurioje dalyvauja įvairių valstybės institucijų bei vėjo energetikos sektoriaus atstovai, tačiau nėra įtraukta nė viena aplinkosauginė nevyriausybinė organizacija), nei aiškaus, motyvuoto atsakymo dėl pateiktų pastabų.

Tokio pobūdžio institucinis neveiknumas kelia abejonių dėl Aplinkos ministerijos pasirengimo užtikrinti skaidrų, įtraukų ir atsakingą sprendimų priėmimo procesą. Primename, kad teisėkūros procesai, susiję su aplinkos apsauga, turi būti vykdomi laikantis ne tik nacionalinių teisės aktų, bet ir tarptautinių įsipareigojimų, įtvirtintų, be kita ko, Orhuso konvencijoje, kurioje aiškiai nurodoma būtinybė užtikrinti visuomenės dalyvavimą priimant sprendimus aplinkos klausimais.

Šiai dienai galiojantis ministro įsakymas yra nekokybiškai parengtas teisės aktas, kupinas prieštaravimų ir nesuderintas su kitais galiojančiais teisės aktais, neišvengiamai sukelia praktinių taikymo problemų. Tai gali lemti teisinės kolizijas, neteisingus sprendimus, ginčus bei priverstines korekcijas ateityje. **Tokie nenuoseklūs teisėkūros veiksmai ne tik trikdo institucijų darbą, bet ir siunčia žinutę, kad teisinė tvarka gali būti keičiama greitai, neskaidriai ir neprognozuojamai.** Ilgalaikėje perspektyvoje tai silpnina teisinės valstybės pagrindus bei skatina visuomenės nusivylimą demokratinėmis procedūromis.

Atsižvelgdami į auščiau išdėstytą, **maloniai, bet primygtinai prašome:**

1. **Informuoti**, ar numatoma rengti dar vieną LR aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 pakeitimo projektą.
2. **Įtraukti asociaciją „Kraštovaizdis“ į darbo grupę** ir kviesti dalyvauti pasitarimuose, rengiant minėtą įsakymo projektą, jei toks būtų rengiamas. Mūsų dalyvavimas leistų išsamiai pristatyti pateiktas pastabas bei argumentus, sudarytų sąlygas konstruktyviam dialogui ir padėtų siekti sprendimų, atitinkančių tiek gamtosauginius, tiek visuomenės interesus.

Tikimės greito, aiškaus ir pagrįsto atsakymo į šį (taip pat kitus, iki šiol neatsakytus raštus) bei atviresnio bendradarbiavimo ateityje.

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu.

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda